

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22318 - Intervenció Socioeducativa en l'Oci / 1
Titulació	Grau d'Educació Social - Tercer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Maria Antich Bauzá						
<i>Responsable</i>						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
maria.antich@uib.es						

Contextualització

L'oci constitueix una realitat social que presenta una gran i creixent quantitat de dimensions pedagògiques i de possibles formes d'intervenció educativa. Aquestes dimensions i formes d'intervenció constitueixen l'objectiu d'aquesta assignatura.

Més enllà de les necessàries qüestions introductòries de tipus conceptual, històric i sociològic sobre el temps lliure, s'intentarà dotar l'alumnat dels criteris i els recursos per a entendre la complexitat i el potencial educatiu del temps de lleure i els recursos per a organitzar activitats recreatives d'interès en diversos àmbits socials i per a diferents edats. A un nivell més pràctic, també es tractaran aspectes relatius a la intervenció educativa en situacions concretes del temps lliure i a analitzar els diferents àmbits que configuren la pedagogia de l'oci.

Requisits

Competències

Específiques

- * Comprensió dels processos, institucions i idees que s'han donat històricament i que han configurat els models actuals d'intervenció socioeducativa (CE1)
- * Gestionar estructures, processos i programes de participació i acció comunitària (CE5)
- * Dissenyar, organitzar, gestionar i avaluar programes, projectes i serveis socioeducatius en els àmbits de l'educació familiar i el desenvolupament comunitari; la integració social; l'animació i la gestió cultural; de la infància i joventut, així com de les persones adultes (CE8)

Guia docent

Genèriques

- * Habilitats per a potenciar les relacions interpersonals i entre grups (CT10)
- * Compromís ètic amb les persones, les institucions i la pràctica professional (CT15)

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

Bloc 1. Oci i temps lliure. Bases històriques i conceptuals

Tema 1. Conceptualització d'oci i temps lliure

Tema 2. Evolució històrico-social del concepte del lleure i l'oci

Bloc 2. La pedagogia de l'oci

Tema 3. Formació i desenvolupament de la Pedagogia de l'oci

Tema 4. Objecte de la Pedagogia de l'oci i models generals de la intervenció educativa en el temps lliure

Bloc 3. Col·lectius i àmbits d'intervenció sobre l'oci

Tema 5. Intervenció sobre l'oci en la infància i l'adolescència

Tema 6. Intervenció sobre l'oci en altres col·lectius

Bloc 4. La intervenció educativa en el temps lliure

Tema 7. La figura de l'educador social en l'oci

Tema 8. Disseny de programes, projectes i activitats d'educació en el temps lliure

Metodologia docent

S'exposarà el contingut teòric dels temes a través de les classes teòriques (grup gran) seguint diversos textos i lectures de referència que serviran per a fixar els coneixements lligats a les competències previstes. A més, es duran a terme les classes pràctiques (grup mitjà) en les quals s'aplicaran els continguts adquirits a situacions i contextos reals o simulats a partir de la resolució de problemes, anàlisi de necessitats, elaboració de projectes, etc, amb la qual cosa es permetrà a l'alumnat d'iniciar-se i desenvolupar les competències previstes

Les principals orientacions metodològiques que s'han de tenir en compte per a aquesta assignatura són:

- * Tenir molt present el calendari de l'assignatura, entregant les activitats dintre dels terminis establerts.
- * En el desenvolupament de cada tema es fomentarà el treball col·laboratiu dels alumnes.
- * S'ha de tenir molt en compte el caràcter "Recuperable" i "No recuperable" de cadascuna de les modalitats de treball, ja que això pot determinar la superació o no de l'assignatura.

Activitats de treball presencial (1,68 crèdits, 42 hores)

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposició teòrica	Grup gran (G)	Anàlisi conjunta dels principals conceptes relacionats amb l'assignatura, les característiques principals de la Pedagogia de l'Oci i dels models d'intervenció, per tal que l'alumnat assoleixi un marc teòric de referència sobre aquests termes.	27
Classes pràctiques	Sessions pràctiques	Grup mitjà (M)	S'emprarà l'aprenentatge cooperatiu per tal que l'alumnat pugui aplicar tècniques i eines per a la intervenció amb diferents col·lectius en el marc de l'Oci i el temps lliure. D'aquesta manera, els estudiants afiançaran els conceptes tractats a les sessions teòriques per tal d'assolir les competències necessàries.	15

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,32 crèdits, 108 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Desenvolupament activitats	A partir dels continguts teòrics i pràctics treballats a classe, l'alumnat (treball individual) hauran de fer l'anàlisi d'un servei, una intervenció, una institució, una empresa, etc., del nostre entorn i fer-ne propostes de millora o innovació.	40
Estudi i treball autònom individual	Estudi del temari	Mitjançant l'estudi de manera autònoma del temari de l'assignatura, l'alumnat aprofundirà en l'assignatura a nivell individual i això permetrà la reflexió sobre els continguts treballats durant tot el semestre.	28
Estudi i treball autònom en grup	Projecte d'intervenció	A partir dels continguts de l'assignatura, l'alumnat (de manera grupal amb un màxim de 3 persones) haurà de realitzar un projecte d'intervenció sobre l'Oci, per a un col·lectiu en particular que, finalment, haurà de presentar al docent i a la resta de companys en una exposició pública a classe. El professor/a avaluarà la qualitat del treball en funció dels paràmetres i instruccions explicats a classe. Part de l'avaluació del professor provindrà de l'avaluació i qualificacions que posin els estudiants a les diferents exposicions.	40

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Guia docent

Tot seguit s'expliciten els procediments d'avaluació de cadascuna de les activitats d'aquesta assignatura desenvolupades al llarg del semestre. S'assenyalen com a "No recuperables" aquelles activitats que s'han de superar durant el període lectiu de l'assignatura.

A la vegada, si es detecta algun tipus de frau acadèmic, com pugui ser el plagi d'algun treball o part d'aquest, això suposarà l'automàtica qualificació de l'activitat amb un "suspens" (0,0).

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Exposició teòrica

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Anàlisi conjunta dels principals conceptes relacionats amb l'assignatura, les característiques principals de la Pedagogia de l'Oci i dels models d'intervenció, per tal que l'alumnat assoleixi un marc teòric de referència sobre aquests termes.
Criteris d'avaluació	Es valorarà l'assistència i participació a les classes teòriques, així com la correcta resolució d'activitats proposades en funció del marc teòric de l'assignatura. Es controlarà l'assistència a totes i cada una de les classes. Els alumnes han d'assistir de manera obligatòria al 90% de les classes.

Percentatge de la qualificació final: 25% amb qualificació mínima 5

Sessions pràctiques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Proves d'execució de tasques reals o simulades (no recuperable)
Descripció	S'emprarà l'aprenentatge cooperatiu per tal que l'alumnat pugui aplicar tècniques i eines per a la intervenció amb diferents col·lectius en el marc de l'Oci i el temps lliure. D'aquesta manera, els estudiants afiançaran els conceptes tractats a les sessions teòriques per tal d'assolir les competències necessàries.
Criteris d'avaluació	S'avaluarà la correcta execució de les activitats simulades en funció de les explicacions teòriques. Aquest 30% es concedirà només a aquells alumnes que hagin fet correctament el 90% de les activitats proposades. Aquestes activitats s'hauran de fer en horari de classe, i no es podran lliurar amb posterioritat.

Percentatge de la qualificació final: 25% amb qualificació mínima 5

Desenvolupament activitats

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	A partir dels continguts teòrics i pràctics treballats a classe, l'alumnat (treball individual) hauran de fer l'anàlisi d'un servei, una intervenció, una institució, una empresa, etc., del nostre entorn i fer-ne propostes de millora o innovació.
Criteris d'avaluació	individual

Guia docent

- Anàlisi d'un servei, empresa, activitat, etc. relacionada amb l'oci

Percentatge de la qualificació final: 25% amb qualificació mínima 5

Projecte d'intervenció

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	A partir dels continguts de l'assignatura, l'alumnat (de manera grupal amb un màxim de 3 persones) haurà de realitzar un projecte d'intervenció sobre l'oci, per a un col·lectiu en particular que, finalment, haurà de presentar al docent i a la resta de companys en una exposició pública a classe. El professor/a avaluarà la qualitat del treball en funció dels paràmetres i instruccions explicats a classe. Part de l'avaluació del professor provindrà de l'avaluació i qualificacions que posin els estudiants a les diferents exposicions.
Criteria d'avaluació	En grup màxim de 3 persones: - S'avaluarà el grau de coneixements adquirits per l'alumnat amb el seu treball autònom o grupal a l'hora d'estructurar i presentar els continguts pràctics de l'assignatura a través de l'anàlisi d'un projecte d'intervenció, tot seguint els paràmetres i indicacions donats pel professor/a

Percentatge de la qualificació final: 25% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Tot seguit es presenta la bibliografia, tant bàsica com complementària, que s'ha considerat més adient per al desenvolupament d'aquesta assignatura. De tota manera, al llarg del semestre, s'aniran comentat aquests recursos (i la seva idoneïtat) així com d'altres que puguin anar sorgint en funció de les necessitats de l'alumnat i els seus interessos.

Bibliografia bàsica

- * AGUIRRE, A., MOLINER, L., TRAVER, J.A. (2017). La pedagogia social, la animación sociocultural y la educación no formal en el tiempo libre y de ocio de la ciudadanía. *Papers infància_c*, núm 17.
- * ANTON, S. (2005). Parques temáticos. Más allá del ocio. Barcelona: Editorial Ariel.
- * CABEZA, M. C., & Prat, A. G. (2012). Ocio experiencial: antecedentes y características. *Arbor*, 188(754), 265-281
- * CARIDE, J.A., GRADAILLE, R., CABALLO, M.B. (2015). De la pedagogia social como educación a la educación social como pedagogia. *Perfiles educativos*. Vol. XXXVII, núm. 148. Pàgs 5-11.
- * CUENCA, M (Editor). (2000). *Ocio y desarrollo humano*. Bilbao: Universidad de Deusto,
- * CUENCA, M. (2004). *Pedagogia del ocio: modelos y propuestas*. Bilbao: Universidad de Deusto.
- * CUENCA, M. (coord.) (2006). *Aproximación multidisciplinar a los estudios de ocio*. Bilbao: Universidad de Deusto, 2006.
- * FRANCH, J.; MARTINELL, A. (1994). Animar un proyecto de educación social. La intervención en el tiempo libre. Barcelona: Ed. Paidós.
- * GÓMEZ, A. P. (2015). *Actividades de educación en el tiempo libre infantil y juvenil: Proyectos educativos de ocio*. Ideas propias Editorial SL.
- * MONTEAGUDO, M.J. (2008). *La experiencia de ocio: una mirada científica desde los estudios de ocio*. Bilbao: Universidad de Deusto. Documentos de estudios de ocio, núm. 35.
- * PASTOR GÓMEZ, A. (2015). *Actividades de educación en el tiempo libre infantil y juvenil. Proyectos educativos de ocio*. Pontevedra. Ed. Ideas propias.
- * TRILLA, J., GARCÍA, I. (2002). Infància, temps lliure organitzat i participació social, a AA.VV., *La infància i les famílies als inicis del segle XXI*. Informe 2002. Vol. 3, Barcelona, Institut d'Infància i Món Urbà, pàgs. 13-148.

Guia docent

- * TRILLA, J., GARCÍA, I. (2004) Infancia y tiempo libre organizado, a Gómez Granell, C., García Milà, M., Ripoll-Millet, A., Panchon, C. (coords.), Infancia y familias: realidades y tendencias. Barcelona: Ed. Ariel, pàgs. 153-174.
- * TRILLA, J., RIOS, O. (2005) Les activitats extraescolars: diferències i desigualtats, a AA.VV., Infància, famílies i canvi social a Catalunya, Informe 2004. Barcelona: Institut d'Infància i Mòn Urbà, pàgs. 294-344.
- * VIÑALS, A., CUENCA, J. (2016). Ocio entre pares en la era digital: percepció del ociu conectado juvenil. *Revista de psicología del deporte*. Vol. 25, suppl 2, Pàgs 61-65

Bibliografia complementària

- ARMENGOL, C. (2004). ¿Qué es y qué no es educación en el tiempo libre? Un ensayo de “no” respuesta. *Revista Monitor – Educador*, núm. 103, mayo-junio.
- CARMONA, M. P., Hernández, C. R., Rosario, I., & Fernández, V. L. (2015). La relación entre el tiempo no estructurado, el ocio y las funciones cognitivas en personas mayores. *European Journal of Education and Psychology*, 8(2), 60-67.
- CORVALÁN, J. (2012). El ocio y tiempo libre en la sociedad actual. *Contribuciones a las Ciencias Sociales*, (2012-07).
- DEL TORO Alonso, V. (2013). El Juego como herramienta educativa del Educador Social en actividades de Animación Sociocultural y de Ocio y Tiempo libre con niños con Discapacidad. *Revista de educación social*, 16, pàgs 1-13.
- GRADAILLE, R., VARELA, L., DE VALENZUELA, A. (2016). Preocupaciones del profesorado y de las familias sobre los tiempos escolares y de ocio del alumnado de Educación Secundaria postobligatoria. *Revista interuniversitaria de formación del profesorado*, 86 (30,2) pàgs. 49-62.
- LORENTE, S; MARTIN, J.M. (2005). *Infancia, juventud e internet: nociones básica y principios para su buen uso*. Madrid: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.
- MAROÑAS, A.; MARTÍNEZ R.; GRADAÏLLE, R. (2019). Educación del ocio en y con la comunidad. *Perfiles educativos*. Perfiles educativos. Vol XLI, n. 163, 94-108
- MONTERO, I. BEDMAR, M. (2010). Ocio, tiempo libre y voluntariado en personas mayores. *Polis revista de la universidad bolivariana*. Vol. 9, núm 26, pàgs 61-84.
- MOSCOSO, D., SÁNCHEZ, R., MARTÍN, M., & PEDRAJAS, N. (2015). ¿ Qué significa ser activo en una sociedad sedentaria? Paradojas de los estilos de vida y el ocio en la juventud española. *EMPIRIA. Revista de Metodología de las Ciencias Sociales*, (30).
- PÉREZ DE GUZMÁN, V.; TRUJILLO, J. F.; (2011). Educar e investigar de manera participativa: la implicación asociativa juvenil en las actividades de ocio y tiempo libre. *Tiempo de Educar*, Julio-Diciembre, 235-256.
- PUIG, E.; VILA, J.M. (2005). *Cent anys de Colònies de Vacances a Catalunya (1893-1993)*. Barcelona: Ed. Mediterrània.
- RODRIGUEZ, E. (Coord.) (2002). *Jóvenes y videojuegos: Espacio, significación y conflictos*, Injuve, Edición electrónica.
- RODRÍGUEZ Ferrándiz, Raúl; (2011). De industrias culturales a industrias del ocio y creativas: los límites del «campo» cultural. *Comunicar*, XVIII, 149-156.
- PUIG, J., TRILLA, J. (1996). *Pedagogia del ocio*. Barcelona, Ed. Laertes.
- RICOY, M.C.; FERNÁNDEZ-RODRÍGUEZ, J (2016). Prácticas y recursos de ocio en la adolescencia. *Educatio Siglo XXI*, Vol. 34 no 2 · 2016, pp. 103-124 <http://dx.doi.org/10.6018/j/263831>
- SANZ E.; ALONSO, R. A.; SÁENZ DE JUBERA, M.; PONCE DE LEÓN, A. ; VALDEMOROS, M. ÁNGELES (2018). Ocio, redes sociales y estudiantes españoles. *Educacion XXI*. Vol. 21 Issue 2, p59-78.
- SANZ, E., SÁENZ DE JUBERA, M., & CANO, R. (2018). Actitudes de padres e hijos hacia un ocio compartido en familia. *Pedagogía Social. Revista Interuniversitaria*, 32 59-70. DOI:10.7179/PSRI_2018.32.05
- TRILLA, J. (1993). *Otras educaciones. Animación sociocultural, formación de adultos y ciudad educativa*. Barcelona: Ed. Anthropos.

Guia docent

VARELA, L., GRADAILLE, R., TEIJEIRO, Y. (2016). Ocio y usos del tiempo libre en adolescentes de 12 a 16 años en España. *Educação e Pesquisa*, vol 42, núm 4. Pàgs 987-999.

Altres recursos

CALVO, A. M. (1997). Animación sociocultural en la infancia. La educación en el tiempo libre. A J. Trilla. *Animación Sociocultural. Teorías, Programas y Ámbitos*. Barcelona: Ariel, pp. 211-221.

CALVO, A. (2002). *La animación sociocultural. Una estrategia educativa para la participación*. Madrid, Alianza Editorial.

TONUCCI, F. (1997). *La ciutat dels infants*. Barcelona: Ed. Barcanova

TONUCCI, F. (2004). *Quan els infants diuen Prou!*. Barcelona: Ed. Graó.

VEBLEN, T. (2004). *Teoría de la clase ociosa*. Madrid: Alianza Editorial.

